

személyek 90–140 cm mély sírjaiban a rablás ellenére is fontos megfigyeléseket tudunk tenni: 52 sírgödörben figyeltünk meg koporsóra utaló elszíneződést, illetve halotti ágyra vagy lábas koporsóra és a sír fölé emelt faszerkezetű építményre utaló mélyedéseket, cölöplyukakat. Több esetben megfigyeltük, hogy az elhunyt fejét valamilyen szerves anyaggal(?) alátámasztották. A sírok 60%-ában találtunk edényeket, melyeket a lábához vagy a fej mellé helyeztek. Az 579. sz. sírban két edényt is találtunk, melyek közül az egyik késő római(?), zöld mázas kétfülű edény. Az edények mellé rendszeresen tettek szarvasmarha-lábszárát és szárnyasdarabokat is. Két sírban tojánhéjdarabokat is találtunk.

Az egyik legjelentősebb sír az 558. sz. bolygatatlan temetkezés volt, melybe egy fiatal nő és a baloldali testrészére fektetett csecsemője vázát bontottuk ki. A nő derekán 17 ezüstözött bronz övveretet, egy vas és egy bronz övcsatot, egy nagy szíjvéget, négy kisszíjvéget, bronz övbújtatót és egy bronz tarsolyzárót találtunk. Az 558. sz. sír mellett további sírokban is rekonstruálni tudtuk az egykori öv díszítését.

Az előkerült leletek nagy részét övtartozékok (övveret, lyukvédő, bújtató, csat, szíjvég) alkotják, melyek öntött, áttört, indadíszes, aranyozott vagy ezüstözött bronzdarabok. Két sírban találtunk varkocsszorítót, melyek préselt, indadíszes bronzlemezeire vékony aranylemezt erősítettek. A leletek között gyöngy- és gömbcsüngős ezüst és bronz fülbevalók, bronz karperecek, dinnyemag alakú üveggyöngyök, vaskések, vascsatok, orsógombok említhetők meg, illetve egy-két sírban íjmerevítő csontot is találtunk.

A terület Ny-i szélén 3 *Árpád-kori objektum*: egy szabadtéri kemence, egy ház és egy árokrészlet került elő egymás közelében. A szabadtéri kemence négyzet alakú munkagödöréhez két kemencét is vájtak az agyagba. A félig földbe mélyített ház fele a feltárási területen kívül esett, azonban a tanúfalban jól látszódott a ház ÉK-i sarkához épített kemence sütőfelülete. A kemencével szemközi sarokból egy 1 m hosszú, lejtős aljú nyél nyúlt ki. A bejárat valószínűleg a ház DK-i oldalának középső részén volt, ahol lépcsőszerű lejáratot figyeltünk meg. Az *Árpád-kori objektumokból* bogrács- és fazéktöredékek, orsókarika, illetve a szabadtéri kemencéből sárga mázas korsó nyaktöredéke került elő.

Munkatársak: Gulyás Gyöngyi, dr. Simon László, dr. Ottományi Katalin ásatásvezető régészek; Czene András régész; Bartucz né Farkas Ildikó, Czakó Anna, Czigléczi Tibor, Dinnyés Dóra, Fodor Péter, Gera Ágnes, Kövicsné Mala Enikő, Laczkó Sándorné, Mali Antal, Szrnka Attila, Túry Miklós, Veres Zsuzsa ásatási technikusok.

ZSOLDOS Á. ATTILA

140. Gyermely, temető

(Komárom-Esztergom megye) Á

Előzetes terepbejárásokon a területen *Árpád-kori* település nyomait találtuk. Gáz- és vízvezeték-fektetést meg-

előzően elvégeztük a terület próbafeltárást. A néhány napig tartó munka során egy késő *Árpád-kori* külső kemence maradványait találtuk, valamint egy kora újkori talán gazdasági rendeltetésű épület (pince?) oldalfalait, járószintjén több edény töredékével. A területen további településobjektumok feltételezhetők.

LÁSZLÓ JÁNOS

141. Gyékényes, Fiatal-hegy

(Somogy megye) Ő, Á, Kö

2007. január 31-én régészeti szakfelügyeletet láttunk el a 0,4 kV-os hálózat építése során. A terület közelében 2006 októberében végeztünk terepbejárást. A vezeték nyomvonalára az ekkor felfedezett *Árpád- és középkori földvár* mellett megy el. Érinti továbbá az *Újhegy*, és *Újhegytől D-re* nevű lelőhelyeket. Ellenőriztük a villanyoszlopok állítási munkálatait. Az eredeti tervektől eltérően (a talajviszonyok miatt) a gyékényesi vasútvonaltól É-ra húzódó, meglévő villamos távvezetékkel É felé elágazó új vezetékszakas 1–3. sz. oszlopait, valamint a 129 és a 0286/2 hrsz. utak találkozásánál tervezett transzformátoroszlopot nem fúrt, hanem markolóval megásott gödörben állították fel. Az ellenőrzés során a 2. és 3. oszlopnak a markolóval megásott gödreiben találtunk leleteket. A 2. sz. gödörben óskori edénytöredékeket, a 3. sz. gödörben jellegtelen *Árpád- és középkori cserepeket* találtunk. A már betemetett 1. sz. gödör elegyengetett földjében szintén egy óskori töredéket találtunk. A 2. sz. oszlop helyén valószínűleg sekély, kis kiterjedésű gödör lehetett, mivel a humusz alatt már nem látszott a metszete. A 3. oszlop gödrébe egy 60–70 cm mély, gyakorlatilag leletmentes gödör keskeny szelete került elő. Bejártuk a felszántott területet a 0219 hrsz. ároktól K-re, és a vasútvonal, valamint a földvár között. Túlnyomórészt középkori, kevés *Árpád-kori* és óskori cserép jelentkezett a felszínen, legintenzívebben a 0286/1 hrsz. úttól É-ra, valamint attól D-re és a 0220/1–2 hrsz. szántó É-i 100 m-es sávjában. A lelőhely a 2006 októberében bejárt területtől D-re kiterjed a vasútvonalig, ahol a lábon álló kukorica miatt akkor nem lehetett megfigyelést végezni.

KÖLTŐ LÁSZLÓ

142. Gyékényes, Kis-Almakerti-erdő

(Somogy megye) Ró

2007. január 30–31-én, megelőző feltárást folytattunk a tervezett mobil kavicsosztályozó területén (Hrsz.: 0196/1), a neolitikus, római- és középkori lelőhelyen, a dűlőnek a K-i harmadában. A tervezett mobil osztályozó teljes területén nem történik talajszüllesztés, a bányaművelés későbbre tervezett terjeszkedése előtt lehetőség lesz a teljes bányaterület megelőző feltáráására. A terepbejárással pontosított lelőhely valószínűsíthető súlypontja a dűlő Ny-i felére esik, így csak azokat a helyeket tártuk fel, ahová az építmény-, illetve szállítószá-